

Gud og evolusjonen

Bergens Tidende Morgen - 17.01.2000 - Side: 18 - Artikkeltype: debatt

Forfatter: GISKE JARL - Emne: RELIGION

Både troende og ikke-troende i Vesten antar at det finnes bare én sannhet. Dette skyldes at vår virkelighetsoppfatning bygger på at Europas tenkere i nesten 2000 år har trodd at det finnes én allmektig gud i stedet for en serie av guder som motarbeider hverandre. Den ene allmektige Gud har ordnet verden og universet etter sin vilje, og derfor

tror vi at der finnes orden og mønstre og prosesser som gjentar seg. Denne antakelsen har også de bevart som har mistet troen på skaperen.

Så anfektes mange av at vitenskapen ser ut til å kunne forklare denne ordenen uten å nevne Gud. Samtidig kan de se at forskerne ikke vet alt, og i denne mangelen på kunnskap finner de en trøst. Det vitenskapen ikke kan svare på blir på en måte et gudsbevis. Problemet er jo såklart at vitenskapen vet jo mer og mer etter som tida går - men vi oppdager like fullt nye fenomener og prosesser som vi ikke skjønner noe av. Gudsbevisene flytter seg derfor til mer og mer perifere naturfenomener.

Men hvorfor skulle vi anfektes av at naturforskerne ikke finner Gud blant fossilene, eller hvorfor skulle vi triumfere dersom forskerne ikke kan forklare forhistorien til noen molekyler? Historiebøkene sier jo heller ingenting om Guds kraft gjennom historien, selv om dette er helt sentralt i den kristne tro og det kristne håp. I nasjonalsangen synger vi at alt hva fedrene har kjempet, mødrene har grett, har den Herre stille lempet så vi vant vår rett, men vi krever ikke at dette skal inngå i Norgeshistorien.

Den kjente engelske forfatteren C.S. Lewis som også har skrevet de populære Narnia-bøkene, diskuterer i boka Djevelen dypper pennen hvorfor vi ikke kan sanse Guds nærvær. Han argumenterer med at Gud ønsker troende som frivillig ærer Ham, derfor kan Han ikke manifestere seg på en måte som tvinger alle til å erkjenne Ham. Da vil troen og frivilligheten være borte. Derfor hevder Lewis at Gud ikke legger igjen ugjendrivelige bevis for sin eksistens.

I alle fall er det slik at det er fullt mulig å være intellektuelt oppegående og samtidig ikke tro på noen gud. Naturen er slik ordnet at de fysiske og biologiske lovene gir de prinsippene som trengs for å kunne forklare livets mangfold og utvikling, også mennesket.

Men disse lovene er nok ikke slik at enhver skjønner dem uten å bruke flere år på å studere dem! Derimot skal vi være meget skeptiske til folk som forkaster dem uten å ha brukt disse årene. Lærere og andre kristne som vil finne sin oppfatning av dette stoffet (og spre den til andre) bør ikke sitte i godstolen og fundere; de må lese lærebøker. Vi må også huske på at de fleste barnehagebarn kan navnene på mange dinosaurer, og de vet ofte hvilke arter som levde samtidig. Også på andre måter har dagens barn og unge så mye evolusjonskunnskap at de skal bearbeides grundig for å miste den. René Descartes begynte 1600-tallet med å tvile på alt, men endte opp med å kunne forklare Guds eksistens ved hjelp av jeg tenker, derfor er jeg til. Blaise Pascal kom noen tiår senere til at Gud ikke lot seg bevise, men han mente likevel at naturen ga mange indikasjoner på en mektig og kjærlig gud. Den store utfordringen for oss nå er at mens Gud i følge Pascal og Lewis skjuler sitt veldige nærvær, ligger fossilene og vår geologiske historie åpen på alle større museer og i alle TV-kanaler. Det har på en måte blitt lettere å finne Tyrannosaurus rex enn himmelens og jordens skaper.

Pascal skjønte at gudsbeviset ikke lå i naturen, men i det enkelte menneskes møte med sin Gud. Gud må oppleves. La astronomene se så langt ut i universet og så langt bak i tiden de kan, la geologene grave opp så mange fossiler de vil og la biologene forklare menneskets natur. Den store utfordringen for de troende er å hjelpe menneskene til å møte den levende Gud. Det er dette subjektive møtet som må bli sterkt nok til å holde ut møtet med objektive gudløse observasjoner og forklaringer - uten å fortrenge naturen eller miste skaperen av syne. Så sent som på Pascals tid tok nesten alle det for gitt at naturen vitnet om at denne skaperen fantes.

Slik er det ikke lenger, og behovet for det subjektive møtet har aldri vært mindre. Ved å hevde at det er en motsetning mellom å tro på Gud og moderne naturvitenskap, skapes det bare nok et hinder for de som søker Gud.

Han kan saktens være vanskelig nok å finne uten dette ekstrakravet.
n debatt Jarl Giske, Institutt for fiskeri- og marinbiologi, Universitetet i Bergen

© Bergens Tidende

Version 5.5.7 - Retriever AB - ret-web05.retriever.no - 04.02.2011 13:21:05 - w00888 - supportnorge@retriever.no / +47 22 91 03 50